

PrenNE

VCA - VCU

VCA geschiedenis, wat, hoe, wetgeving, enz...

Door Koen Bollaerts,
Preventieadviseur en Kwaliteitsverantwoordelijke Hertel Services Group

27 september 2007
BEMT Trainingscentrum te Geel

PreBes vzw - Diestersteenweg 88 - 3510 Kermt Hasselt Tel. 011/28 83 40 Fax. 011/28 83 49
info@prebes.be www.prebes.be

V.C.A.

 hertel

V.C.A. = Veiligheid
Gezondheid
Milieu
Checklist
Annemers

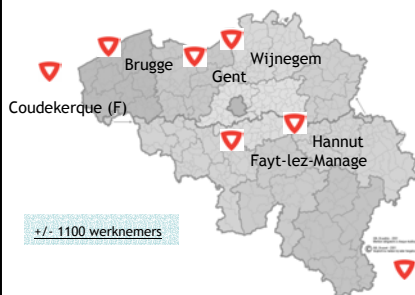
Koen Bollaerts
Hertel Services Group
Preventieadviseur en kwaliteitsverantwoordelijke
koen.bollaerts@hertel.be

strength in partnership

Hertel Group België activiteiten

 hertel

- Isolatie
- Tracing
- Stellingbouw
- Schilderen en Stralen
- Vuurbescherming
- Asbestverwijdering
- Piping en mechanische werken
- Dichtingen en Pakkingen
- Multidisciplinair

strength in partnership

Waarden

People driven

Partnership

Safety

strength in partnership

Inhoud - VCA

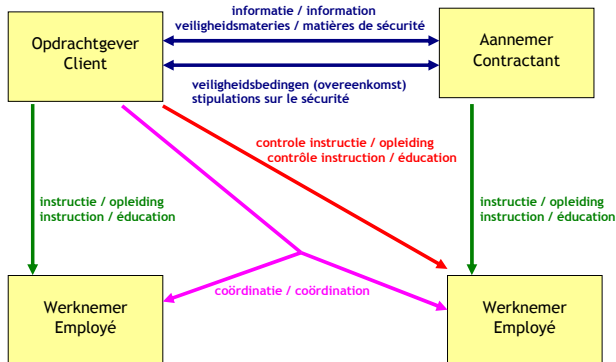
- Wettelijke aspecten
- Voor wie/wat is het bedoeld
- Waarom VCA
- Historiek m.b.t. VCA + ongevallenstatistiek
- Waar van toepassing
- VCA norm
 - mustvragen en bijkomende vragen
 - hoofdstukken
 - vragen
- Besluit

strength in partnership

Wetgeving

Welzijnswet / Réglementation du bien-être au travail (KB 04/08/1996 - BS 18/09/1996)

Taak opdrachtgever:

Aannemers weren die de plichten en uitvoeringsbesluiten van de welzijnswet niet naleven.

WETGEVING BEPAALT DAT DE OPDRACHTGEVER DIT ZELF INVULT

Hulpmiddelen kunnen zijn: * BeSaCC (Belgian Safety Criteria for Contractors)
* V.C.A. (Veiligheid/gezondheid/milieu Checklist aannemers)
* V.C.U. (Veiligheid en gezondheid Checklist Uitzendkantoren)
* V.C.O. (Veiligheid Checklist Opdrachtgevers)

strength in partnership

Voor wie/wat is het bedoeld

V.C.A. is een **borgingssysteem** dat **aantoont** dat een **bedrijf/vestiging/afdeling** een zeker **veiligheidsniveau** bezit.

Externe audit noodzakelijk voor een VCA certificaat

- Hoe:
 - op basis van een vragenlijst
 - aan de hand van een audit
 - door: certificatie-instelling
- Geldigheid:
 - 3 jaar
 - jaarlijkse evaluatie door certificatie-instelling

strength in partnership

Voor wie/wat is het bedoeld

VCA is bedoeld voor bedrijven die:

- Werkzaamheden uitvoeren met verhoogd risico;
- Deze uitvoeren in een risicovolle omgeving (fabrieken, installaties, werkplaatsen en projectlocaties).

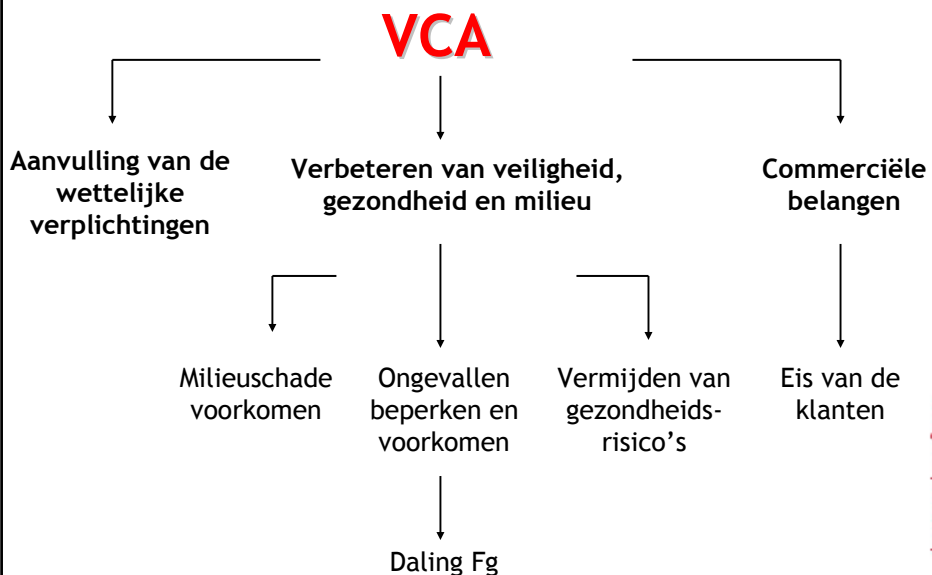
Deze werkzaamheden zijn o.a.:

- Werktuigbouwkundige activiteiten
- Elektrotechniek en processturing
- Bouwkundige werkzaamheden
- Civieltechnische activiteiten
- Overige technische diensten, zoals:
 - isolatie
 - stellingbouw
 - industrieel reinigen
 - stralen / conserveren
 - vertikaal transport
 - enz...

strength in partnership

Waarom VCA

strength in partnership

Gevolgen arbeidsongevallen

- Lichamelijk letsel (België 2005)
 - 160.662 arbeidsongevallen
 - 79.788 met tijdelijke ongeschiktheid
 - 14.090 met blijvende ongeschiktheid
 - 118 dodelijke slachtoffers
- Moreel leed
- Ongunstig sociaal klimaat
- Strafrechterlijke gevolgen

Investeren in preventie en veiligheid is een morele en economische noodzaak!

strength in partnership

Historiek

1990 - 1993

- ✓ EBB-Rotterdam (Europoort Botlek Belangen - Esso, Shell, enz)
- ✓ LSA - GSA attest (Limited- en General Safety Approval)

1993

- ✓ Samenwerking Nederland - België
- ✓ P.V.I. - 'Werken met derden'

1.4.1994

- ✓ Officialisering (SSVV, CCVD en UCVD)
- ✓ VCA* en VCA**

1995

- ✓ Frequentiegraad (Fg) bijkomend criterium

CCVD = centraal college van deskundigen

SSVV = stichting samenwerking voor veiligheid

UCVD = uitvoerend college van deskundigen

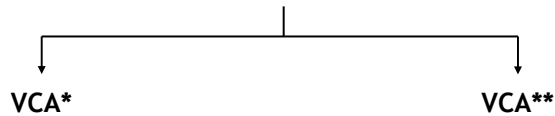
P.V.I. = Provinciaal Veiligheidsinstituut Antwerpen

Fg = (aantal arbeidsongevallen met werkverlet x 1.000.000) / aantal gepresteerde uren

strength in partnership

VCA

Heeft betrekking op een deel v/d vragenlijst
< 35 werknemers (incl. uitzendkrachten)

Veiligheidsbeheersing op de werkvloer

Treden niet op als hoofdaannemer

Heeft betrekking op de gehele vragenlijst
> 35 werknemers (incl. uitzendkrachten)

Veiligheidsbeheersing op de werkvloer

+

Beoordeling van de veiligheidsstructuur

Mogen optreden als hoofdaannemer

Vragensysteem

- Vragen
 - Zwart / wit (OK / NOK)
 - Must vragen (*/**)
 - 50% van de bijkomende vragen (▲)
 - Verificatiepunten
 - Toetsen of het systeem 'leeft'
 - niet alleen 'op papier'
 - navraag bij de werknemers + controle op de werf
- Om te scoren:
 - 100% voldoen
 - niet van toepassing → scoort niet
 - 3 uitzonderingen (in huidige versie):
 - procedure veiligheidspaspoort (n.v.t. → scoort)
 - onderaannemers (n.v.t. → scoort)
 - uitzendkrachten (n.v.t. → scoort)

Frequentiegraad

Fg – VCA	Fg ≤ 20	20 < Fg ≤ 40	Fg > 40	Fg > 40 <u>en</u> Fg ≤ sectorgemiddelde
Initiële audit (volledige audit)	Certificaat	Certificaat	Geen certificaat	Certificaat
Herhalingsaudit (volledige audit)	Certificaat	Certificaat als Fg 20% verbeterd is Over laatste 3 jaar	Geen certificaat	Certificaat als Fg 20% verbeterd is Over laatste 3 jaar
Tussentijdse audit	Geen actie nodig	Verbeteringsplan gericht Op aanvaardbare Fg	Verbeteringsplan gericht Op aanvaardbare Fg	Verbeteringsplan gericht Op aanvaardbare Fg

Versie 1997 en 2000

- ✓ aantal mustvragen en bijkomende vragen stijgen in aantal

2004 (versie 2004/04 – huidige versie)

- ✓ 46 vragen
 - 33 mustvragen (24 voor een VCA*)
 - 13 aanvullende vragen (minimaal 7 ok)

Fg = frequentiegraad
Sector gemiddeldes zijn terug te vinden op www.vca-besacc.be en www.vca.nl

strength in partnership

Waar van toepassing

- Aantal gecertificeerde bedrijven (bij benadering)
 - België 1640
 - Nederland 9079
 - Duitsland 1653
 - Oostenrijk 329
 - Frankrijk 11
 - Engeland 12
 - Italië, Portugal, Luxemburg, Polen en Litouwen
- Voornamelijk chemie, petrochemie en industrie
- Daarnaast ook een vraag in andere sectoren
- Klanten welke geen VCA eisen, maar wel de toepassing
 - Via checklijsten (welke de belangrijkste punten uit VCA overnemen)
 - Via wetgeving
 - Welzijnswet
 - Tijdelijke en mobiele bouwplaatsen

strength in partnership

VCA norm - 12 Hoofdstukken

1. Beleid en organisatie / managementbetrokkenheid
2. Risico inventarisatie- en evaluatie / actieplan
3. Voorlichting en instructie / opleiding
4. VGM communicatie en overleg
5. VGM projectplan
6. Milieuzorg
7. Voorbereiding op noodsituaties
8. VGM inspecties
9. Bedrijfsgezondheidszorg
10. Aanschaf en keuring van materiaal, materieel/middelen
11. Inkoop van diensten
12. Melding, registratie en onderzoek van ongevallen en incidenten

VGM = Veiligheid, Gezondheid en Milieu

1. Beleid en organisatie

- Beleidsverklaring (*/**)
(KB 27/03/1998 art. 5 beleid in het kader van het dynamisch risicobeheer)
- Veiligheids- en gezondheidsfunctionaris (*/**)
(Welzijnwet KB 04/08/1996 art. 33 - KB 27/03/1998)
- Organisatiestructuur m.b.t. VGM - organogram (*/**)
- Betrokkenheid management (**)
 - Vergaderingen
 - VIR = veiligheidsinspectierondgang
- Beoordeling v/h VCA systeem door het management (**)
- Jaarlijkse beoordeling van alle leidinggevenden (▲)

VIR = Veiligheidsinspectierondgang

2. Risicoanalyse / actieplan

- Zijn de risico's geïnventariseerd - actuele RIE (*/**)
(veelvuldig in de wetgeving - Welzijnswet KB 04/08/1996 - Codex, enz...)
- Vinden taakrisicoanalyses plaats (*/**)
- Juiste PBM's gratis ter beschikking, onderhouden en omgeruild (*/**)
(KB 13/06/2005)
- Bestaat er een actieplan VGM (**)
(KB 27/03/1998 art. 7 globaal preventieplan en jaarlijks actieplan)

PBM = persoonlijke beschermingsmiddelen

VGM = veiligheid, gezondheid en milieu

strength in partnership

3. Opleiding, voorlichting en instructies

- Werknemers hebben vakopleiding en ervaring m.b.t. de uit te voeren werken (*/**)
(Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 art. 9 + KB 27/03/1998 art. 17-21 + KB 31/08/2005 + enz...)
- Operationelen opleiding basisopleiding VCA (*/**)
- Leidinggevenden opleiding VOL VCA (*/**)
- Opleiding voor risico-taken (*/**)
(Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 art. 9 + KB 27/03/1998 art. 17-21)
(vorkheftruckbestuurder, perslucht, hoogwerker, enz)
- Bedrijfseigen VGM voorlichting (*/**)
(Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 + KB 27/03/1998 + KB 25/04/2007)
- Bedrijfseigen VGM instructie (*/**)
(Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 + KB 27/03/1998 + KB 25/04/2007)
- Beschikken medewerkers over veiligheidspaspoort (▲)
- Procedure voor invullen veiligheidspaspoort (*/**)
- Eisen voor taalbeheersing vastgelegd (▲)

strength in partnership

4. VGM communicatie + overleg

- Overleg in het bedrijf (*/**)
 - Directie en werknemers (bv. comité)
([Welzijnswet KB 04/08/1996 art. 49, 52](#))
 - Op alle organisatieniveaus
 - Toolbox meetings (10 maal/jaar - minstens)
([Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007](#))
- Promotieactiviteiten m.b.t. VGM (▲)

VGM = Veiligheid, Gezondheid en Milieu

strength in partnership

5. VGM projectplan

- Hanteren van VGM projectplannen (**)
([KB T.M.B. KB 25/01/2001 art. 25-30](#))
- Instrueren medewerkers over inhoud VGM plan (**)
([Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 + 27/03/1998 + KB 25/04/2007](#))
- Instrueren onderaannemers over inhoud VGM plan (**)
([Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 art. 7-11](#))
- Doorspreken VGM plan met opdrachtgever (▲)
([Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 art. 7, enz...](#))
- Veiligheids- en gezondheidsfunctionaris per project (▲)

VGM = Veiligheid, Gezondheid en Milieu

strength in partnership

6. Milieuzorg

- Voldoende preventieve milieumaatregelen - +RIE (*/**)
- Maatregelen voor opslag en afvoer van afval (*/**)
(KB 25/01/2005 art. 50)
- Aangestelde milieufunctionaris (▲)

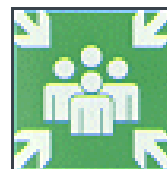
RIE = Risico inventarisatie en evaluatie

strength in partnership

7. Voorbereiding noodsituaties

- Bedrijf voorbereid i.g.v. noodsituaties (*/**)
 - Nood-/alarmplan (ARAB art. 52 + KB 04/08/1996-03/06/2007 art. 7)
 - Jaarlijkse oefening (ARAB art. 52.10.6)
 - Kennis procedures (eigen + klant) (KB 04/08/1996-03/06/2007 art. 7)
- Beschikken over EHBO- en brandblusmiddelen (*/**)
(Art. 52.9, enz...)
- Opleiding verantwoordelijke medewerkers voor noodsituaties (▲)
(Art. 52.10.6)

EHBO = Eerste hulp bij ongevallen

strength in partnership

8. VGM inspecties

- Veiligheidsrondgangen door leidinggevenden (*/**)
 - 1 maal/maand
 - Opvolging van de actiepunten (*/**)
- Trendanalyse van de tekortkomingen (▲)

VGM = Veiligheid, Gezondheid en Milieu

strength in partnership

9. Bedrijfsgezondheidszorg

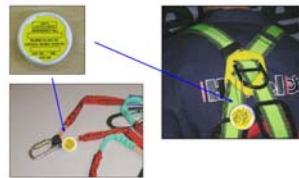
- Medisch onderzoek (*/**)
 - Overeenkomst met dienst voor gezondheidszorg
(Codex KB 04/08/1996 art. 40, 42)
 - Voor tewerkstelling (KB 28/05/2003 art. 26-29)
 - Voor werkhervatting (KB 28/05/2003 art. 35)
 - Na ziekte
 - Na een ongeval
- Periodiek onderzoek op basis van geïnventariseerde risico's (*/**)
(KB 28/05/2003 art. 30-34)
- Spontane consultaties (▲)
(KB 28/05/2003 art. 37)
- Beleid voor aangepast werk (▲)

strength in partnership

10. Aanschaf en keuring van materiaal/materieel/middelen

- Inkoopprocedure voor materieel en middelen (*/**)
(KB 12/08/1993 - KB 13/06/2005)
 - Machines, gereedschappen, producten, enz...
 - Eisen bij aankoop (drie groene lichten)
- Periodieke keuring van materieel en middelen(*/**)
(ARAB art. 52.11 - brandbestrijdingsmiddelen
ARAB art. 280-283 bis - hefwerktuigen/hefbruggen
ARAB art. 43 bis - ladders
KB 31/08/2005 art. 17 - stellingen
enz...)
 - Erkende organismen of bevoegde personen
 - Registratie van uitgevoerde keuringen (minimaal jaarlijks)
 - Keuring identificeerbaar op het materieel/middel (vervaldatum)

strength in partnership

11. Inkoop van diensten

- Onderaannemers voldoen aan VCA eisen (▲)
(Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007 art. 9 en 10 - weren van niet conforme ondernemingen)
 - Wordt *must-vraag* op 01/01/2008
 - Voor onderaannemers van VCA** aannemers
 - Voor activiteiten waarvoor VCA bedoeld is
 - Geldig met certificaat VCA, BeSaCC, een contractor-veiligheidsbeheerssysteem (bv MASE) of een borging t.o.v. VCA*
- Uitzendkantoren voldoen aan VCU eisen (▲)
(Welzijnswet KB 04/08/1996-03/06/2007)

strength in partnership

12. Melding, registratie en onderzoek van ongevallen en incidenten

- Procedure melden/registreren ongevallen met en zonder verzuim (*/**)
 - Eveneens publicatie van ongevalcijfers
- Onderzoek van ongevallen met & zonder verzuim (*/**)

(KB 27/03/1998 art. 5)

- Procedure voor melden/registreren incidenten en bijna-ongevallen (**)
- Onderzoek van incidenten & bijna ongevallen (**)

(KB 27/03/1998 art. 5)

strength in partnership

Aandachtspunten toekomst

- Klanten wie te veel/zwaar eisen (VCA** eisen waar VCA* voldoende is)
- Oplossing zoeken voor zelfstandigen
- Structuur VCA afstemmen op andere systemen (MASE, OHSAS 18001, enz)
- Risicovolle taken
 - Nu enkel verplicht binnen chemische/petrochemische omgeving
 - Tegenstrijdigheden met Nederland
 - Problemen aangaande invulling in het Waalse landgedeelte
 - Wat met andere landen
- Sommige opdrachtgevers denken nog steeds dat aannemers slechts een certificaat “op papier” wensen
- Verplichting tot medewerking van de vragende partij (opdrachtgever) is onontbeerlijk - V.C.O.
- Audits dienen kwalitatief plaats te vinden (onterecht toegekende VCA-certificaten)

MASE = Manuel d'Amélioration Sécurité des Entreprises

OHSAS = Occupational Health and Safety Assessment Series

strength in partnership

Vragen

- Vragen
- Opmerkingen
- Emotionele bedenkingen

Bijlagen

Nuttige websites

- www.vca.nl
- www.vca-besacc.be
- www.staatsblad.be
- www.vca-besacc.be/nieuws.htm (Register risicovolle taken)
- www.p-i.be
- www.mase.com.fr/securite_en_entreprise.html
- www.vcanieuws.nl
- http://socialsecurity.fgov.be/faofat/site_nl/fat/rapport_stats/rapport_stats.htm
(ongevalsstatistieken)

